

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 77.

V Ljubljani, v petek 4. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

V prihodnjem zasedanju hrvatskega sabora se bode po trditvi naših časopisov razpravljalo posebno važno vprašanje o hipotekarni banki. Že prošlega leta so o tej banki pisali dunajski in peštanski časopisi, da mislita dva denarna zavoda, namreč dunajska „Union banka“ in peštanska „hipotekarna banka“ utemeljiti v Zagrebu posebno hipotekarno banko za Hrvatsko in Slavonijo. Vsled tega so tudi „Narodne Novine“ že lani pisale o tej zadevi s tako gotovostjo, kakor da je že vse sklenjeno z dotičnimi bankirji in da je ta hipotekarna banka zagotovljena. Ravno tako je odgovoril tudi ban v lanskem saboru na vprašanje zastopnika Gjurkovića o tem predmetu, „da je opravdana nada, da se bode banka v kratkem osnovala.“ Po tem takem ni dvombe, da se bode hipotekarna banka zares kmalu osnovala. Ali kako? Bržkone da tako, kakor se je do zdaj spominjalo, da bode namreč banka delničarsko društvo, kar naši zemlji gotovo ne bode od koristi. Čudno se nam zdi, zakaj se o tej važnej razpravi sploh tako malo piše. Morda slutiti vlada, da bi imela mnogo protivnikov v deželi, ko bode predložila svojo osnovo ob osnovanju banke na zgorej omenjeni način. To bi se tudi gotovo zgodilo, čeravno bi sedanji sabor gotovo sprejel vladino osnovo, kajti mnogi poslanec bi mogel imeti od uvedanja tega zavoda osebne koristi, ali dežela težko da kaj. Od vseh korporacij se je v tem pogledu oglasilo edino naše gospodarsko društvo ter v temeljitej predstavi na visoko vlado raztolmačilo, kako naj bi se taka banka morala osnovati kot deželni zavod od domačih denarnih sredstev, katerih ima zemlja dovolj na razpolaganje. Hipotekarne banke, katere dežela utemelji, so deželni zavodi, pa potem vodi vse poslove in nadzorovanje zastopstvo dežele. Dežela je odgovorna za red, napredek in korist, ki pripade zopet le deželi, ne pa tujim del-

ničarjem, ki polagajo svoj denar le zato v banko, da vlečejo večjo korist iz nje brez ozira na siromaštvo naroda, kateremu bi se moralo v prvi vrsti pomagati. Zemaljska banka more posojevati tudi za manje obresti, nego delničarska banka, in pa tudi male svote na odplačevanje, kar bi bilo posebno pri nas važno, ko nima drugih takih zavodov za zadolženega kmeta. Posebno pa bi se imelo pri tem tudi na to paziti, da se ne bi delali preveliki dolgovi na zemljišče in da bi se dolg počasi odplačeval. To bi mogla izvesti le deželna hipotekarna banka, ki bi stala pod kontrolo vlade in sabora in kjer bi se vsi poslovi vestno opravljali. Tuji kapitalisti, ki nimajo sploh srca za narod, gledali bi le na svojo korist, in narodu bi bilo s takim zavodom malo pomagano.

Naše agrarno gospodarstvo je v žalostnem stanju. Akoravno nimamo hipotekarne banke, vendar so posestva naša silno zadolžena. Leta 1864. je bilo dolga na hrvatskih zemljiščih okoli 24 milijonov goldinarjev in sicer brez vojaške krajine; zdaj bi mogli ta dolg računati gotovo na 100 milijonov. In proračunano je, da se od tega dolga plača poprečno po 7% v ime obrestij. Pomislite, kolika je to svota! Potem je zares čudno, da se naš narod še drži, če pomislimo, kakšne uime ga drugač terejo, kako nespretno in slabe komunikacije ima, kako so za-nj krivične tarife po železnicah uvedene, kako slabo je razvito gospodarstvo sploh itd. Zavoljo tega se ne smemo čuditi, da je sploh v narodu zavlada tudi v tem pogledu velik pesimizem, ter ne upa tudi od hipotekarne banke posebne pomoči, posebno če bo tako osnovana, kakor se misli v vladinem taboru. Posebno je pri tem žalostno, da je ravno malo in srednje posestvo najbolj zadolženo, na prvi spada 75% in na drugi 17%, dočim na veliki le 5%. Treba je tukaj razmišljati, kako bi se dalo rešiti malo in srednje posestvo in vlada s saborom je prva poklicana, da vzame to vprašanje v roke, da se razmišlja, kako bi se ustrojila hipotekarna banka z domačim denarjem ne pa s tujim.

More-li pa Hrvatska osnovati tako deželno banko? Vladini ljudje trdijo, da ne, ker Hrvatska nima pravice, da sama naklada za domače potrebe deželne naklade; ona ima 44% po nagodbi za svojo upravo, s tem mora izhajati, drugi dohodki so namenjeni za skupne zadeve. To je po nagodbi revnično. Ali kako je to, da Hrvatska garantuje za zemljiško-odvezni dolg in za neke druge takšne dolgove, pa da ne bi mogla garantovati za hipotekarno banko? Vrh tega pa ima Hrvatska svoje zaklade, katere bi mogla kaj lepo upotrebiti za ustrojenje deželne banke. Ima namreč zakladi za realno veresijo, ki znaša 124.000 gld.; potem zakladi za podpiranje narodnega gospodarstva v iznosu 105.000 gld. ter veliko zakladi sirotninsko v iznosu 805.000 gld. Potem je pa tudi še mnogo županijskih zaklad brez prave svrhe, kar bi se dalo vse lepo upotrebiti za dotično banko. Da se samo te zaklade odredijo za garancijo banke, bilo bi čisto dovoljno, morda ne bi bilo nepotrebno pri solidnej upravi bankinej, da postane realno. Sčasoma bi si banka osnovala reservo, ki bi tudi odgovornost deželnih zaklad zmanjšala. Nedvojbeno je, da se bode, ako se ustroji hipotekarna banka bodi-si že kot deželna ali kot delničarsko domače društvo, pričela vsaj deloma konverzija postojećih hipotekarnih dolgov, in pri tem se more dobiti lep dobiček, pa bi bila zares velika škoda, da ga dobi tuje delničarsko društvo, mesto domače ali pa zemlja. In kaj bo s temi zakladami, ako tuja hipotekarna banka začne posojevati na manjše obresti, nego so one od zaklad, morale bodo tudi one zmanjšati obrestni postotek, in potem še manjši dobiček od njih nego do zdaj dobivati, vzdrževanje in upravljanje njihovo pa zadaje vladi toliko posla, da se radi tega vlada v izvestji večkrat pritožuje. Iz tega tedaj sledi, da kaže najbolje te zaklade upotrebiti za utemeljenje hipotekarne banke bodi-si že z vsemi svotami bodi-si tudi z delničnimi, a ostalo bi se moralo zbrati pri domačih denarnih zavodih in bogataših, da bi banka bila čisto v domačih

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francošine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Marsikak časnik v mestu, ki šteje 50.000 prebivalcev, je imel z izdajateljem teh brezbožnostij letni obračun od 30.000—35.000 frankov. Listom velikih mest so prihajali po antiklerikalni knjigarni čudoviti dobički. Zato so tudi, ko se je novica o mojem izpreobrnenju zasvetila kakor strela, in je zadala smrtni udarec izdajateljski hiši, preklinjevanja republikanskega tiska v Parizu in v provinciji priredila koncert, ki je bil enako soglasen, kakor hrumeč. Zaklal sem kokoš, ki je zlata jajca nesla. Hudo delstva te vrste pa se ne odpuščajo.

Med listi, ki so me napadli, se je odlikovala „Lanterne“ po silovitosti in togoti. Njena skrajna jeza je bila v natančnem razmerju s tolarji, ki so vsled mojih del dežili v njeno blagajnico.

In „La Petite République“? Njen vodja, gosp. de Roussen, tudi ni zamán dal ukaza svojim peresnim hlapcem, naj me potegnejo nekoliko po blatu. Ta ljud celó hvaležnosti denarnega žepa nima.

Ta umazana jeza je prinesla srečo gospodu de Roussen-u. Kupil je bil otok Porquerolles, in neko-

liko dobičkov, ki sem mu jih jaz naklonil, je gotovo pripomoglo k tej pridobitvi. Neki sodelavec, gospod Quentin, ko je postal vodja javne podpore, je zanj dosegel, da so mu dali veliko zapuščenih otrók za naseljenje njegovega otoka. G. de Roussen je naredil iz te naselbe pravo galejo, kjer so z mukami mučili te male in pa tako nespodobno izžemane ubožce na tak način, da je morala pravica vmes poseči in vzeti te zanimive žrtve ostudnim trapilcem.

Kdo bi mislil? Vodja tega pekla je bila žena, gospa Lapeyrère. Ta gospa, pisateljica nekaterih protiklerikalnih romanov, priobčenih pod imenom Pierre Ninous, zdela se je dosti ljubeznjiva vodji male republike; zaljubljeno je ž njo občeval in ji naročal podlistke. Ločila se je od svojega moža in je postala gospa de Roussen, po republikanski šegi. Ta nežni par je zagrešil sramotne zločine, katerim je ves tisk, brez izjeme kake stranke, užgal to-le znamenje: „les scandales de Porquerolles“ (porkerollske nespodobnosti). Gospa Lapeyrère — ali gospa de Roussen, kakor kdo hoče, — je nedavno pravila vsakemu, ki jo je hotel poslušati, da zbira svoje predmete iz življenja, da hoče pisati romane, ki čitatelje na-sé vlečejo. Po tem načelu se sme torej misliti, da ima v mislih roman, ki bo morda kmalu izšel. Njegov naslov je popolnoma naznanjen: „Rablji otrók“.

Zameril bi sam sebi, da toliko popisujem to gmotno stran, po kateri se je hudo širilo. Pa treba je, da priobčim nekoliko števil in nekatere podrobnosti. Želeti je, da se osnuje tudi tako konservativni tisk, in po njem se bo dobro širilo. Sedaj je na prostomiselskem polju osnova, kakor sem jo razložil, splošna. Pa, oh! rečeno je bilo, da so otroci teme spretnejši, kakor otroci luči. Kdo bi odtresel otrplost od katoličanov?

Če je ljudstvo nasičeno z nezdravimi spisi, je to zato, ker znajo kvarilci razviti delavnost v vseh svojih podjetjih, da je strmeti. Konservativci se preveč zanašajo na svojo dobro reč. Pozabljajo stari pregovor: „Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal.“ *)

Končal bodem z nekoliko besedami o delavcih brezbožnega posla. Deliti se morejo v tri vrste: nekdanji duhovniki, razsrjeni zato, ker so vsled svojega odpada iznenadeni; zavedni zapeljivci, ki nad vsem dvomijo, za katere je bogokletstvo zabava; igrajo se z izmišljevanjem najneverjetnejših pravljic; prenapetneži, ki si polnijo glavo, in poslednjič v resnici verujejo domišljiji svoje glave.

Defrokani, — tako se zovejo v republikanskih krogih nekdanji duhovniki, — kažejo se z nekako

*) Ali ni pri nas prav tako? Zal... Opazka preložnika

rokah in niti najmanj odvisna od znanega dezer-
nega tržišča. Če bo pa vlada dovolila v kljub temu
osnovanje banke tujim kapitalistom, potem moremo
že naprej reči, da ne bo ona pri današnjih naših
gospodarskih okoliščinah nič pomogla, pa pa siromašno
zemljo še bolj izmolzila, nego je izrabljena. Zatorej
se morejo našemu saboru prav resnobno reči beseda,
ko se bo de te vprašanje razpravljalo: Videant
consules . . .

Hus v svojem in sedanjem času.

XXVII.

Franc II. je podedoval za svojim očetom Leo-
poldom II. vse avstrijske dežele in kraljestva: Ogersko,
Češko in laške kronovine, lepo imetje v dobrih rokah.
Vladanje Franca II. moramo bolj pregledati, ker se
dá marsikaj med nami le tako prav razumeti, če se
najdejo prave korenine v preteklosti. Tudi husitizem
je miroval dolgo časa, zdaj pa je začel kar gibati
se, znamenje, da ni bil še ves izmrl, da so ostale
še korenine med ljudstvom in te so zdaj ozelenele.

Vladanje Franca II. si bomo ogledali od dveh
strani. Najprej razmere do nemškega cesarstva in
zunanjih držav, z raznimi boji, zmagami in izgu-
bami itd. Nove države in nove sile v evropskem
koncertu. Potem pa preiščemo, kako versko in po-
litično življenje so živeli narodi pod cesarjem
Francem II. S tem pridemo že do zibelk in šol-
tistih mož, ki dandanes vodijo in sučejo Avstrijo
in razne narode v njej.

Razmere Franca II. do sosedov niso bile naj-
boljše. Nemci so ga sicer izvolili za cesarja, a to
ni imelo več posebnega pomena, nemški cesar je
bil naslov brez moči, in cesar je le toliko veljal,
kolikor je imel domače dedne sile, in kolikor je
znal pridobivati si močnih zaveznikov. Dedna moč
Franca II. je bila velika, pa škoda, da prav močno
razrahljana po silovitih novotarijah Jožefovih. Še
predno je bil Franc II. izvoljen za nemškega ce-
sarja, napovedali so mu francoski puntarji vojsko
kot kralju češkemu in ogerskemu (20. aprila 1792).
Od tega leta naprej so se vojskovali z malim od-
dihljajem skoro 23 let, in Franc II. je te borbe
slavno prestal, toda ob koncu vojske je bil na vse
drugem stališču, kakor v začetku.

Ker se je bilo treba braniti Francozom, zvezal
se je Franc II. s Prusi, Angleži in še z drugimi
silami. V prvih bojih so zavezniki zmagovali, a
konec je bila izguba avstrijske Nizozemske. Zdaj
so tudi Nemci se odločili postaviti na noge nemško
državno vojsko. Istodobno so stopili tudi drugi na-
sprotniki Francozov v boj. Šlo je vse kot prvokrat.
Zavezniki so zmagovali na vseh stranéh, dokler niso
Francozje spravili celega naroda v boj. Potem pa
so potisnili Pruse in Avstrijce čez Reno (decembra
1793).

Leta 1794. je šel cesar sam v boj in si pri-
zadeval na vso moč izgubljeno prejšnjih let pridobi-
ti, pa ni šlo. Zveza ni bila več trdna vsled mnogih
porazov, in vspeh vseh bojev je bil ta, da je bila
nizozemska dežela od Francozov posejena. Trdnjava
Luksenburg se je držala do 6. julija 1795. l.

najeto gorečnostjo; ti so se, — da tako rečem, —
udali v svojem delovanju silovitosti. Kdor ž njimi
občuje, lahko spozna njih notranji boj. Poznal sem
nekatero teh izvrgov duhovščine. Zaupnik sem bil
njih notranjega trpljenja in grenkosti. Zeló so mi-
lovanja vredni.

Verni jih po notranjem čutu odrivajo od sebe,
in brezbožniki jih ne sprejemajo med-sé. To so
vam najnesrečnejši ljudje. Da sem najzadnejši med
nevrednimi, da sem kak Vincencij Pavlanski, ustvaril
bi pribežališče, da zljajšam vrnitev tem nesrečnim
krivičnikom. To je ložje, kakor si kdo misli. Nihče
ne vé, koliko iznenadenja imajo okusiti v svojem
življenju brez namena. Prepričan sem, ko bi se ta
reč resno v roke vzela, da bi skoro vse nazaj pri-
peljali. K temu naj še dostavim, da jih ni veliko.

Zavednih zapeljivcev je na stotine. Naše sto-
letje gloda bolezen skepticizma (dvomljivstva). Laže
se iz zabave, in to se imenuje: „biti kratkočasen“.

Da so se norčevali iz občinstva, pisali so moji
sodelavci tiste nesramne mistifikacije, ki imajo na-
slove: „Le Seret de Tropmann“ (Tropmanova skriv-
nost), „Marat ou les Héros de la Révolution“ (Marat
ali junaki prekucije), „Les Amours secrètes de Pie
IX.“, „Histoire scandaleuse des d'Orléans“ (pohuj-
šljiva zgodovina Orleancev) itd.

Leta 1795. je bilo leto mirovnih pogodb in
premirij. Eden za drugim so sklepali zavezniki po-
godbe z republiko, la cesar Franc II. in še eni
manjši knezi se niso hoteli pogajati.

Sklenili pa so bili tudi na Dunaju sami zá-se
vse dežele na levem bregu renskem prepustiti Fran-
cozom, in za to izgubo se drugod odškodovati. Av-
strija in Rusija ste se združili v oziru na Poljsko
proti Prusom.

Jesen leta 1795. so Avstrijci v zvezi s Sak-
sonci odpovedali premirje in boj ponovili s Fran-
cozi. Sreča jim je bila mila, dobili so več zmag
zaporedoma in Francoze pognali za meje. Spomladi
leta 1796. se je pa sreča presukala. Novi generali
in nove armade so nastopile. Na Laškem Napoleon,
na Nemškem pa Moreau in Jourdan. Napoleon je
zmagal vselej, vzel 2. februarja Mantovo in pri-
silil Avstrijo do pogodbe lubenske (Leoben 7. aprila
1797).

Francozom na Nemškem je bolj trdo šlo,
vendar so se držali v kljub mnogim porazom takraj
Rene do lubenskega premirja. Avstrija je izgubila
Belgijo in Milansko, nasprotno pa je dobila večino
posestev beneške republike. Za druge kneze, ki so
prišli ob svoje dežele, iskali so odškodovanje drugod.
Ravno v tem času je bila poljska država konečno
razdeljena. Avstrija je dobila Krakov, najlepše kose
ste vzeli Rusija in Pruska.

Nemčija kot cesarstvo se je pogajala celo leto
s Francozi in slednjič jim morala prepustiti ves levi
breg renki.

Francozi so te pogodbe le toliko držali, kolikor
so jim služile, sicer se za vse niso brigali dosti,
ako so imeli upanje in moči še koga premagati in
kaj vzeti. Pri taci okoliščinah ni bilo mogoče
trdnih pogodb sklepati s francoskim direktorijem;
zato je Franc II. znova prijel za orožje, da v zvezi
z Rusijo in Anglijo užene Francoze. Francozje pa
so cesarja prehiteli in mu že 12. marca 1799 vojsko
napovedali. Hitro so postavili tri vojne na noge.
Prvo na Nemškem pod Jourdanom, drugo v Švici
pod Masseno in tretjo na Laškem pod Šererjem.
Tudi zdaj je imel cesar srečo v začetku. Slavni
nadvojvoda Karol je premagal Jourdana in pregnal.
Na Laškem so pa Francozje skoraj vse izgubili, le
škoda, da je nastala needinost med Rusi in Av-
strijci, ki je ovirala nadalje slavo na bojnem polju.

Massena je zbiral in vlekel vse razbite čete iz
Nemčije in Italije in spravil skupaj veliko število
vojakov, pa nadvojvoda Karol ga je dvakrat pre-
magal in ugnal v utrjeno stališče na Albisberg.
Zdaj se vzdigne Suvarov z Laškega čez planine na
Švico. Zmaga 24. septembra Francoze; ker je bil
pa med tem Korzakov pri Curihu premagan, morali
so se Avstrijci in Rusi umakniti. Ostanke ruske
vojske so se po zimi vrnili domov na Rusko.

Angleži in Rusi na Nizozemskem niso bili tako
srečni nasproti Francozom. Brune jih je premagal
večkrat, in ker je še preskrbel, da so postavili v
Parizu Napoleona za prvega konzula, je bilo pri-
čakovati na spomlad leta 1800. hujših vojsk.

Napoleon se je pričel pogajati z Angleži in s
cesarjem; ker pa niso prišli do pogodbe, začela se

„No, kaj hočemo povedati dobremu ljudstvu v
prihodnjem zvezku?“ — povpraševali so se vsak dan.

In izmišljali so si najnenavadnejša pustolovstva.

„Tropmanova skrivnost“, — češ, da je Napo-
leon III. sam sodeloval pri zavratnem umoru dru-
žine Kinck na langlois-skem polju v Pantin-u. To
hudodelstvo je skrivalo grozne politične skrivnosti,
in Tropmann, na videz žrtvovan, ni bil gilotinovan
(obglavljen).

Vsaka neslana misel se je sprejela z veselim
krohonom, le da bi bil preslepljen preprosti čitatelj.
Bil sem navzoč pri porodu „zgodovinskih romanov“,
katerih pisatelji so si smeja lakotnice tiščali pri
snovanju. Ko sva delala načrt za „Marat ali junaki
prekucije“, sva moj sodelavec in jaz v resnici izzi-
vala lahkovernost občinstva. Prišla sva do tja, da
sva predstavljala Marata kakor očeta „Théroigie de
Méricourt“.

Pohujšljiva zgodovina Orleancev, pri kateri ni-
sem sodeloval, pa sem sledil vse pripetljeje fabri-
kacije, je vrhunec nebrzdane mistifikacije. Prva misel
tega čez mero domišljavega spisa je od nekega pri-
jatelja in sobrata tistih časov, ki je sedaj pariški
poslanec. Glavni vrednik je vaudevilliste (pisalec
veselih iger s petjem) na glasu v boulevardskem
gledališču. Krivili so se v pravem pomenu besede

je nova vojska na Laškem. Napoleon zmaga pri
Mareugi in dobi 15 laških trdnjav. Moreau pa je
zmagal povsod na Nemškem. Konec je bila mirovna
pogodba v Lünevillu (9. februarja 1801). Meja je
bila na Laškem Adiza, na Nemškem pa Rena. Av-
strija je izgubila potem vse posestvo na oni strani
Rena, v Belgiji in ob Reno, na Laškem obe voj-
vodini Milca in Mantovo. Nasproti pa je dobila
Avstrija od razbite beneške republike benečansko
pokrajino do Adiže, Istrijo, kar je bilo še beneške,
Dalmacijo in otoke.

Druge zadeve je vzela v roke „državna depu-
tacija“, ki je svoje predloge predložila cesarju v
potrjenje (24. marca 1803).

To razmero za silo je zopet pretrgala vest, da
je Napoleon od senata oklican za „cesarja Fran-
cozov“ (18. maja 1804), kar je nagnilo tudi cesarja
Franca II., da je sprejel naslov dednega cesarja av-
strijskega (11. avgusta 1804).

Ker je moč cesarja Napoleona hitro rasla, ker
je krivično vmešaval se v tuje zadeve, napravila se
je nova zveza zoper njega med Anglijo, Rusijo in
Avstrijo (9. avgusta 1805).

Avstrijske vojske so stale na Bavarskem in
Laškem. Ker pa Nemci niso hoteli več pomagati
cesarju, ker Rusov še ni bilo, zmagali so Francozje
pri Ulmu dvakrat, hitro prodrli v Avstrijo, kjer je
Napoleon dobil bitvo pri Slavkovu (Austerlitz)
(2. decembra 1805). Nadvojvoda Karol je sicer pre-
magal Masseno na Laškem, pa to ni veliko izdalo.
Sklenili so mir v Požunu (26. decembra 1805), pri
katerem je Avstrija izgubila benečansko deželo, Ti-
rolsko odstopila Bavarcem, in še več manjših po-
sestev oddala nemškim knezom, ki so držali z Na-
poleonom.

Zdaj je Napoleon delil dežele, kakor platno.
Neapel je dobil brat Jožef, Holandijo brat Ludovik
in iz nemških južnih dežel je napravil znani:
„Rheinbund“ in sebe postavil za pokrovitelja. V
teh okoliščinah ni Francu II. kazalo družega, kakor
ali vojsko napovedati Francozu, ali pa nemško ce-
sarstvo odložiti in to je tudi storil. Kar je imel
svojih nemških dežel, te je združil s celo Avstrijo
v eno skupino.

Tako je žalostno poginilo nemško cesarstvo
(6. avgusta 1806).

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. aprila.

Notranje dežele.

Liberalni ministerski kandidati.

Celo graška „Tagespost“ je grajala postopanje ne-
katerih levičarjev, ki se ponujajo grofu Taaffeju. O
tem piše tudi „N. Preus. Ztg.“: „Grof Taaffe bi se
kot stari njihov pristaš tudi ne branil udariti na
dlan ponujane mu roke, ko bi se ne bil prepričal,
da je brez vrednosti prijateljstvo, katero je iskal
deset let, in da bi sam utegnil pasti pod liberalne
razvaline. Sicer Taaffe vedno pospešuje in podpira
pod roko liberalno gospodo, vendar pa noče javno
ž njo sklepati zveze.“ Zato pa se že nemški nacio-
nalci hudujejo na liberalce. Tako piše „Abwehr“:

zaradi smejanja, ko so si izmislili kako burkasto
nemogočnost in se povpraševali, kako bi se mogla
podpreti, da bi je občinstvo verjelo.

Tako se je obložila družina Orleancev z naj-
groznejšimi hudodelstvi v veliko veselje pisalcev.
Ko so videli, da ima občinstvo rado njih delo, go-
vorili so, smeje se:

„Le naprej! — človeška neumnost nima mej.“

Pa poleg teh junakov slepilstva so tudi, —
naj se mi dovoli skleniti dve besedi, ki se boste
rotili, ker ste vkup zadeli, — so, pravim, — „od-
kritosrčni lažniki“.

Prav res, poznal sem take čudne pisatelje, ki
so bili naposled prepričani, da so resnične njih
lastne iznajdbe. Z osupljivo resnobo zatrjujejo naj-
bolj nesmiselna dejanja, ki se niso nikjer drugje
godila, nego v njih možganih; pa jih vendar ver-
jamejo, prepričani so o resničnosti, in to z dobro
vestjo. Ti prenapetneži zaslužijo, da se postavijo v
posebno vrsto. Sploh so to ljudje, ki so veliko trpeli
v boju življenja, pri njih je npravni čut bolan. Ljudje
mislijo, da so hudobni; nikakor ne, to so najboljši
ljudje, izredne dobrotljivosti v zasebnem življenju,
občutljivi za najmanjšo postrežljivost, za najmanjšo
znamenje prijaznosti.

(Dalje sledi.)

„Vladi nasproti levice posnema kmeta, ki se je usedel na breg reke in čaka, da voda odteče. Voda boe otekla, toda ne ona, ki goni Taaffejev mlin, temveč njena. Pri prihodnjih volitvah bomo videli, kako boe ladija teh „državnikov“ obstala na suhem. Gospodje se hočejo greti „zgoraj“, pa se bodo prehladili „spodaj.“

Górenja Avstrija. Zaradi jednega paragrafa statut deželne hipotečne banke ni potrjen. Da paragraf premeni, snide se deželni zbor v izvanrednem zasedanji.

Ogerska. Odkar je Tisza odstopil, pečajo se ogerski listi z vprašanjem, kako se bodo stranke združile v zbornici. Vladi nasprotni listi trdijo, da sedanja liberalna večina ne more obstati, ker si v nji podaje roke le municipalisti in pristaši državne uprave. Istotako se ne morete združiti zmerna opozicija in neodvisna stranka, ker ta noče priti do vlade, temveč stoji za nasipom ter strelja na vlado. Ko bi slučaj nanesel, da bi morala neodvisna stranka stopiti na krmilo, takoj bi se pokazala v pravi luči njena slabost, ker s frazami se več ne vladajo države. Torej nobena ogerska stranka nima trdne podlage za bodočnost. Da se stranke še niso presnovale, vzrok je ta, ker je kriza še-le končana in položaj še ni jasen. Ko se snide novi državni zbor, imela boe zbornica drugo lice. — Iz Budimpešte se poroča, da se boe nemški cesar vdeležil letošnjih velikih vojaških vaj 6. in 7. vojnega kora pri Velikem Varadinu.

Vnanje države.

Bolgarija. Razmere med Bolgarijo in Srbijo so vedno bolj napete. Te neprijateljske razmere pa posebno Rusija pospešuje. „Pol. Corr.“ se piše iz Sofije: „V političkih bolgarskih krogih menijo, da namerava Srbija vojno z bolgarsko kneževino. V Sofiji so bajé trdno prepričani, da priganja Rusija Srbe k sedanjemu neprijateljskemu postopanju proti bratom Bolgarom, češ, da bo Rusija imela pri tem najlepšo priložnost poseči v bolgarske razmere. Ta premislek političkih krogov v Sofiji daje povod izredni potpelnjivosti in zmernosti Bolgarije Srbom nasproti, kajti, da se Bolgari ne bojé Srbov, vedó Srbi sami. Bolgarija potrebuje še mirnih časov, da zvrši pričeto delo na gospodarstvenem polji. Z ozirom na evropski mir in priznavanje dosežih narodni cilj Bolgarije z zmerno častno politiko, dajejo povod bolgarski vladi, da je toli zmerna v svoji politiki nasproti Srbom.

Nemčija. Kakor poroča „Westpreussisches Volksblatt“, naročeno je kraljevskim oblastvom, priporočiti ministru za bogočastje sposobne katoliške može za okrožne šolske nadzornike. To približevanje opravičenim zahtevam katolikov pozdravljamo z veseljem in želimo le, da bi se kmalu uresničilo. — Nemški zavezni svet je poslal knezu Bismareku adresu, na katero je ta odgovoril mej drugim z dvema stavkoma, ki kažeta z živimi bojami temne strani sedanjega položaja; Bismarek pravi, da mu je bilo prepovedano nadaljevati uradno delovanje z zaveznim svetom, zastopnikom ljudskih in knežjih pravic. Iz dolgotrajnih prijateljskih razmer sklepa, da sme priporočiti pri svojem odhodu zavezni svetu, naj se krepko drži stališča enakopravnega postavodajnega oblastva. — Iz Sansibarja se poroča: Emin paša je stopil v nemško službo in boe 20. t. m. odpotoval s karavano v Nyanco. Banaheri je sklenil mir in se vrne v Saadani. Major Wissmann je prepovedal karavanam stopiti na nemško zemljo na severni strani Tange. Michahelles je odpotoval v Lamu, da obiše sultana vitskega. — Iz Monakovega se poroča: Princ-vladar je dovolil starim katolikom nadškofije München-Freising pravico društva zasebne cerkve vsled določeb verskega razglašja. — Iz Ljubka (Lübeck) se poroča, da so 1. dne t. m. skoro vsi delavci v pristanišči ustavili delo. Delavci zahtevajo, da se deseturno delo skrči na osem ur, a s taisto plačo. Javnega miru pa dosedaj niso še kalili.

Francija. „Temps“ piše o berolinski konferenci: Volja, katera je izpodbujala berolinsko konferenco, naj se ne kesa, da je to idejo sprožila. Sad konference boe velike koristi za socijalno vedo. Vsepeh njen boe zadovolil istotako človekoljuba kakor misleca. — Kakor se poroča iz Pariza, imenovan boe Orsega, predsednik pirenejske komisije, za naslednika Bilotu v Lizaboni. — Devetnajsti francoski katoliški zbor boe letos od 6. do 10. dne meseca maja pod predsedništvom senatorja Chesnelonga v prostorih zemljepisnega društva. Zahvaliti se je za to vrlemu katoliškemu odboru v Parizu, da je od l. 1872. vsako leto v Parizu kongres francoskih katolikov.

Švica. Znano je, da so zahtevali štrajkujoči delavci širom zapadne Evrope praznovanje dne lega maja meseca. Liebknecht pa se je izrazil iz različnih taktičnih vzrokov proti temu, kar je v Nemčiji delavce le deloma zadovoljilo. V Švici so delavci zmerom bolj nesložni gledé na praznovanje imenovanega dne. Velikonočni ponedeljek boe zboroval v Oltnu osek mnogoštevilne delavske zaveze, a vprašanja o praznovanji prvga majnika navlaše ni vzel na dnevni red. Nekateri odseki „Grütliveraina“ so za praznovanje imenovanega dne, a v Bernu in v mnogih drugih mestih pa nočejo vedeti o tem prazniku.

Rumunija. Iz Bukarešta se poroča: Poslanec Aslan je vprašal ministra vnanjih zadev Lahovaryja,

ali je kako sporazumenje med Rumunijo in trozveznimi državami za slučaj vojne. Če je navstalo sporazumenje, naj vlada poroča o njegovem bistvu. Lahovary je poročal o Aslanovi interpelaciji v ministerskem svetu pod predsedništvom rumunskega kralja. — Vojni minister zahteva od zbornice razven znanih 25 še 10 milijonov za oboroženje.

Spanija. V Spaniji se štrajki močno širijo, vzlasti v Barceloni in okolici. Štrajkujočih delavcev je okoli 40.000. Zastopniki delavcev se hočejo sporazumeti z delodajalci, a brez vspeha. Civilni guverner si je tudi prizadeval, da bi napravil sporazumenje med uporniki in tovarnarji, a tudi zaman. Po nekaterih tovarnah sicer še delajo, pa štrajkujoči delavci skušajo zadrževati še delajoče delavce. Vlada je bajé izdala ukaz, da se strogo zatre vsak nemir delavcev.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 2. aprila. Dve zadevi zanimata posebno naše meščanstvo, namreč: novi kolodvor ogerske državne železnice ter delavnice za železniške stroje in pa tramway. Kar se tiče poslednjega, sklenilo je mestno zastopstvo, da se morajo še enkrat strokovnjaki vprašati, more li se priporočiti za zagrebški tramway Decouvillov sistem. Dotični odbor mora svoje izvestje o tem predmetu izročiti poglavarstvu in potem se boe videlo, kako se boe delal ta tramway. Vsa ta zadeva je že skoraj odurna, kajti nikdar se ne morejo stranke zediniti, da bi se začelo vsaj enkrat delati, kajti podjetnik Gautier čaka na odobrenje svoje ponudbe že skoraj celo leto, pa še sedaj ni gotovo, boe-li mu odobrena ali ne. Zagreb je precej razširjen, pa zares potrebuje take konjske železnice, katero je hotel že zdavnej uvesti pokojni Ponkrac, ali mestno zastopstvo je odbilo njegovo ponudbo ter začelo ugovarjati z Gautierom, ki mora pa tudi dolgo čakati. Sploh se moramo čuditi, koliko časa potrebujejo pri nas mnogi predlogi, dokler se oživijo. Enkrat je zastopstvo za to, ali ni vlada, drugikat je vlada, ali ni zastopstvo; in tako se zateza večkrat z najpotrebnejšimi predlogi. Vendar pa je nade, da dobimo tramway še to leto, kajti če zastopstvo ne sprejme predloga Gautierovega, potem tudi njega ne veže nič več ugovor, po katerem mora biti tramway gotov za šest mesecev.

Druga važna zadeva, o kateri se danes mnogo razpravlja v Zagrebu, je novi kolodvor ogerske državne železnice in pa delavnice zraven njega. Sedanji kolodvor južne železnice je zares premajhen za tako ogromen promet, kakor se je razvil v novejšem času v Zagrebu. Zatorej je pošiljala dolgo časa predstavke na ministerstvo trgovsko-obrtiška komora, pa tudi mestno zastopstvo zagrebško sklenilo, da je voljno odstopiti za ta kolodvor polovico potrebnega zemljišča, če se boe kolodvor precej zidal. Ali za Madjare še takrat ni prišel čas, ali pa morda tedanji minister komunikacij ni bil tako podjeten kakor je sedanji minister Barosz. Takrat se je zastopstvo izjavilo, da boe kupilo polovico zemljišča za kolodvor, ako ne boe potreba večja, kakor 17 oralov, vrh tega pa boe odstopilo tudi zemljišča za potrebna pota. Ko bi se bilo precej odkupilo zemljišče, bilo bi mesto mnogo na boljsem nego je sedaj, ko se je zemlja v bližini mesta močno podražila. Vrh tega pa se zahteva zdaj še enkrat toliko zemlje, namreč 34 oralov, ker pride zraven kolodvora še tudi delavnica za železniške stroje. Mesto ima vsled tega prav težak položaj. Treba je nakupiti za polovico več in še enkrat tako drago zemljišče nego je bilo pred prvo ponudbo. Vrh tega pa so se gospodarski odnošaji mesta precej pogoršali in se boe še bolj vsled državne točarine, kakor sem že v zadnjem dopisu razjasnil. Ali kaj je hotelo zastopstvo storiti, nego ponudbo ministerstva sprejeti ter v to svrhu odobriti sklep, po katerem se mora v svrhe kolodvorske vzeti posojilo 150.000 gl., da se nakupi potrebna zemlja. Poseben odbor se boe v bodoče bavil le s tem vprašanjem. Morda meščanstvu ta sklep ne boe po volji, ali zastopstvo vé dobro, kakšni so naši zavezni. Vsakdo vé, da se novi kolodvor ne bi še zidal, ko ga državna uprava ne bi potrebovala v resnici, zavoljo mesta Zagreba ne bi se gotovo tako podjetje podpiralo od državne oblasti, saj se že dolgo časa muči s starim kolodvorom. Ali vé se pa tudi, da ogerski bratje za naše zadeve nimajo posebnega srca, in ko bi mestno zastopstvo odklonilo podporo, gotovo bi minister Barosz poskrbel, da bi se kolodvor postavil na takem kraju, kjer bi on dobil zemljišče po ceni brez obzira na mesto. Moglo bi se torej zgoditi, da bi se kolodvor postavil, doli kje pri Savi ali pa pri Maksimiru kakšno uro od Zagreba. To morejo storiti

naši zavezni. Tedaj kaj je bilo storiti? Nič drugega ne, nego kar se je storilo: žrtvovati zopet lepo svoto denarja za državo, ki že tako od nas pobira preveč v svoje svrhe. Na Ogorskem ni žrtvovalo nobeno mesto, noben trg ali vas niti najmanje svote za taka podjetja, pa so se jim vendar naredila, ali pri nas je drugač. Zbirati moramo denar po krajearju za naše domače zavode in vrh tega še za državo zraven obligatnih 56% naših dohodkov. Ko pa mi kaj državo prosimo, ne dobimo nikdar nič, posebno ne mesto Zagreb, kar je najbolji dokaz, da država ni hotela oprostiti mestno posojilo navadnega davka in da ni uvažila prošnje, da bi hiše na novo sezidane tudi v Zagrebu bile proste davka na 20 let kakor v ogerskih mestih. Vkljub tem okolnostim je vendar naše mestno zastopstvo zopet žrtvovalo veliko svoto državi in to le iz ljubezni do lastnega mesta, ker boe vendar na ta način imelo nekaj koristi, v protivnem slučaju pa gotovo le zgubo. Zdjaj je samo še vprašanje časa, kdaj se boe začel kolodvor zidati.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Dné 1. marca 1890.

(Konec.)

Cenik za oddajo vode iz mestnega vodovoda:

1. Za privatne hiše:

Za vodo, kolikor se je porabi za kuho, pranje in snaženje čez dopuščeno množino, določeno v splošnih pogojih o oddajanji vode iz mestnega vodovoda, plačevati boe po napovedbi vodomera 12 kr. za vsak kubičen meter.

2. Za javna poslopja, zavode i. t. d., sploh za vsa poslopja, od katerih se ne plačuje najemščina:

velja pravilo, da se jim boe poraba vode računila po 12 kr. za kubičen meter, ako se obvežejo za določen najmanjši letni potrošek; mestni občini ostaja vendar prepuščeno, da se pogodi z njimi za pavšalno pristojbino.

3. Za obrtne in poljedelske namene:

Voda za obrtne in poljedelske namene boe se oddajala le proti kontroli z vodomeri. Cena določa se sledeča:

- a) pri letni porabi do 1000 kubičnih metrov po 12 kr. m³ brez popusta;
- b) pri letni porabi od 1000—2000 m³ po 12 kr. za m³ s popustom 10%;
- c) pri letni porabi od 2000—5000 m³ po 12 kr. s popustom 15%.

Za letno porabo čez 5000 m³ pridržuje si mestna občina, da se pogodi s trošnikom od slučaja do slučaja.

4. Za motorje:

Voda za motorje oddajala se boe, ako se ne boe potrebovala za nič drugega, po 5 kr. kubičen meter.

5. Za vrtove:

Od vrtov pred hišami in od lepotičnih vrtov do površine 200 štirijaskih metrov ni plačevati pristojbine, ako se voda zanje jemlje iz hišnih vodovodov. Od lepotičnih vrtov s površino čez 200 štirijaskih metrov in od vseh ostalih vrtov plačevati je pristojbina za vodo po napovedbi vodomerov s 12 kr. za m³; vendar si mestna občina pridržuje pravico, pogoditi se za pavšalno svoto.

6. Gledé na oddajanje vode za katerikoli od 1. do 5. navedeni namen pogoditi se je od slučaja do slučaja z mestno občino.

V imenu šolskega odseka je poročal odbornik J. Tomšič o podelitvi jedne cesar Fran-Josipove jubilejne ustanove za obiskovalce obrtnih strokovnih šol. Ustanova se je podelila Josipu Lukežiču.

Dnevne novice.

(Potrjena deželna postava.) Presvetli cesar je z najvišjim odlokom z dne 20. marca potrdil od deželnega zbora kranjskega skleneni postavni načrt, s katerim se prenavljajo §§ 5., 6. in 7. deželnega zakona z dne 20. julija 1863 o plačevanji troškov za postavljanje in vzdrževanje katoliških cerkvenih in prebendnih poslopij in za preskrbovanje cerkvenih potrebščin.

(Krajcarski družbi za „Narodni dom“) je izročil neimenovan rodoljub po g. Fr. Ks. Souvanu sto goldinarjev. Pristrčna mu hvala na lepem velikonočnem darilu!

(Mil. knezoškof mariborski) bodo delili zakrament sv. birme v rogaški dekaniji, in sicer dne 8. maja v Kostrivnici; dne 9. maja pri sv. Petru v

Medvedjem Selu; dne 10. maja pri sv. Križu pri Slatini; dne 11. maja v Rogateci; dne 12. maja pri sv. Roku; dne 13. maja v Žitolah; dne 14. maja v Stopercah. Dalje v jaremirski dekaniji: dne 20. maja v Svičini; dne 21. maja pri sv. Juriji na Pesnici; dne 22. maja v Jarenini; dne 23. maja pri sv. Jakobu in dne 27. maja v Št. Ilji.

(Volitve v okrajni zastop) pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah bodo dne 21. aprila za veliko posestvo, dne 26. aprila za občine.

(Hudobna žena.) „Slov. Gosp.“ poroča, da je neka Ana Korošec iz Arclina pri Vojniku prestala nekaj let ječe, ker je poskušala umoriti moža. V jeseni je prišla domov in sedaj so jo zopet zaprli, ker je na sumu, da je zavdala možu, katerega truplo bodo izkopali, da je pregledajo.

(V Celji) so djali dva dacarja pod ključ, ker sta baje goljufala deželo pri dachu od piva in žganja.

(Pri občinski volitvi) v Logu v ljubljanski okolici je izvoljen za župana Janez Čuden v Dragomeru, za odbornika pa Fr. Seliškar v Lukovici in Janez Remškar v Logu.

Raznoterosti.

— Korist kaj e. Župnik je imel navado pred spanjem malo pokaditi. Ko je nekoč bil že v postelji, zmuzne mu ostanek smodke iz ust ter se s postelje na tla potочи. Pozval je na to svojega slugo ter mu velel poiskati pod posteljo ležeč smodkin ogorek. Sluga se spravi pod posteljo in privleče izpod nje tolovaja, ki je čez dan skrivaj zlezal pod posteljo, da bi v temni noči zvršil svoje črno delo. Na klic slugov so prihitali ljudje in izročili tolovaja dotični oblasti. Pa naj še kdo reče, da je kaja brezkoristna!

— Vino iz rozin. Turških rozin se izvozi vsako leto za 10 do 12 milijonov frankov na Francosko. — Da se napravi iz rozin vino, namočijo jih v vodi ter jih pusté, da zvró. Vsako leto napravi se na ta način 2 do 3 milijone hektolitrov vina. Vsled nesrečonosne trtne uši pridela Francija le 30 milijonov hektolitrov vina, povzije ga pa 40 milijonov. Zato mora Francoska vsako leto 10 milijonov hektolitrov vina uvažati. Cena francoskemu vinu je vsled tega jako poskočila. Vkljub temu hočejo imeti južnofrancoski vinogradniki še večjo carino za vino in rozine, da bi se le še bolj vino podražilo.

— Povodenj. Iz Bagdada se poroča, da je reka Tigris od Mozula do Basoraha izstopila iz svoje struge ter zalila tri ob njej ležeča mesta. Vsekako je škoda velika.

— Eiffelov stolp je prišel v navado. Velikanski stolp nameravajo baje tudi v Sidneyji postaviti. Visok bode 500 metrov in imel bo tri galerije. Najvišja galerija služila bo v opažanje, obrambo in mornarske namene.

— Ciklon. Kakor se je že poročalo po listih, divjal je strašan vihar v Ameriki. V Louisvillu sesulo se je 300 hiš, kolodvor moli prekucen iz reke. Mestna hiša se je tudi zrušila, baš ko je bil v njej ples. Tristo ljudij našlo je smrt pod razvalinami. Mnogo hiš je tudi pogorelo. Vsega vkupe je baje 800 mrtvecev. — Mesto Portland je sama razvalina. Tu je blizu 250 do 300 žrtev strašne nepričakovane smrti. — Čez mesto Metropolis je potegnil 100 metrov širok vihar ter na mah porušil 300 hiš. Gotovo je sto in sto ljudem sesuto mesto tožen grob.

— Sultan Jahorski biva sedaj v Frankobrodu na Menu in bo prišel kmalu v Berlin. O njem poročajo listi naslednje: Abul Baka sultan Jahorski je izmed najbogatejših indijskih knezov. On ni pod angleško oblastjo, temveč je samodržec. Njegova država se razprostira čez poluotok Malako in je blizu tega površja, kakor Virtembersko. V Frankobrodu je že šest mesecev zaradi vratne bolezni, ki mu je pa že odlegla. Nemško podnebje baje dobro knezu prija. Spremljevalci so mu: njegov vnuk, princ Omar, tajnik Abdul Rahman, fino olikan

in več jezikom vešč mož, nadalje kuhar in dva slugi. Sultan in spremljevalci njegovi so verni mohamedanci: ne pijó vina, ne jedó mesa, klobas itd. Zaklad njegov v demantih mejí že na basništvo. Njegova dvorna obleka stane baje štiri milijone mark. Njegovega bivanja v Frankobrodu se močno veselé tamošnji kupčevalci. Izdal je že milijon mark, mej tem za portrete desetisoč mark. Naj bi dal toliko mark za sirote, in stokrat lepše vtisnen bil bi njegov obraz v revežev srca, kakor na mrtvem papirju.

— Izseljavanje v Ameriko. Ubogi siromak goljufan je povsod. Trudi se dan in noč, a jedva toliko zasluži, da se preživi. Rad bi si kaj opomogel, a kako? Kar se mu ponudi najlepša prilika. Goljufivi agent pride k ubogemu kmetu ter mu začne Ameriko slikati z najlepšimi barvami, hvaliti jo na vse mogoče načine in spodbujati obupanega reveža, da poskusi svojo srečo daleč tam onkraj neizmerne morske planjave. Vožnina je pa tudi malodane zastoj, kakor trdi sleparski agent. Ljudje verujejo brž lepim besedam ter gredó družina za družino — z dežja pod kap. Plačilo je res delavecem petkrat ali šestkrat večje kakor v naši državi, a ne pomisli se, da je vrednost tamošnjega denarja tudi toliko manjša. Vrhu tega dobé le nekaterniki delo, lepo svoto stane samó vožnja v novi svet, četudi vpijejo goljufivi agenti, da je skoraj zastoj. Konečno ovira izseljence v njih zaslužku tudi to, ker ne umejo tujega jezika. Te in mnoge druge neprilicnosti pridejo večkrat v delež zaslepljenemu siromaku namesto sreče in blagostanja. Izseljavanje v Ameriko je prava pravcata igra, temu ali onemu je slučajno sreča mila, a marsikdo izgubi še to, kar je doma imenoval svojo last. Koliko taciš srečolovcev se hudó opeče, pričajo e. in kr. konzulati, pri katerih dohajajo dan na dan prošnje, da bi se tej ali onej družini omogočila vrnitev v domačijo. Torej rojaki ne silite toliko v Ameriko.

— Iz šole. Prvi obrazek iz Nemčije. „Deutsche Blätter“ poročajo iz Stuttgarta: Pred nekimi dnevi je hotel učitelj kaznovati nekega dečka, toda prizanesel mu je, kajti na vprašanje: kóga je volil tvoj ata v zbor, odgovori mu paglavec: „De Siegle“ (Siegle). — Siegel je bil namreč priporočan od narodno-liberalne stranke. Odslej vselej kličejo ti porodneži, kedar so zaslužili šibo: „Gospod učitelj, moj ata je volil Siegla!“ — „Mai Vatter hot de Siegle g'wählt.“ Kaj ne, to so izborni agitatorji? — Drugi obrazec: V nekem večjem, sevéda ultra nemškem mestu V., dobil je neki duhovnik nalog, da poučuje krščanski nauk na ondotnih meščanskih šolah. Toda slabo jo je skupil za svoj trud. Prišedši v šolo — imel je ta dan prvo uro — ugleda na tabli zapisano: „Der Lehrer (to je katehet) ist ein Wenzel!“ Z besedo „Wenzel“ psujejo namreč Nemci običajno Čehe, in ta častni naslov nadéli so duhovniku češke narodnosti. In veste li, kdo je to napisal? Učenke mestne šole.

— Treščilo je v dinamitno skladišče v Hauhaki v Južni Ameriki. Strašnim pokom se je unel dinamit ter raznesel vse poslopje. Petindvajset ljudi je mrtvih, štirideset težko poškodovanih.

— Največjo vojno ladijo „Viktorijo“ ima Anglija. Ladija je nedavno izdelana in stane 830.000 funtov šterlingov. V njej bode 589 mž.

Telegrami.

Dunaj, 3. aprila. „Pol. Corr.“ trdi, da so vsa poročila o potovanji vladarjev izmišljena v tem trenutju.

Krakov, 4. aprila. Tajni svetovalec in predsednik bivše proste države krakovske, Schindler, je umrl.

Pariz, 3. aprila. Dom Pedro je odklonil odškodnino braziljanske vlade za prodana posestva. — Ministri so se večeraj posvetovali, ali naj bi poslali v Dahomay vojaško pomoč.

Carjigrad, 4. aprila. Ruski zastopnik je izročil turški vladi noto, v kateri dokazuje, da je Turčija zaostala v vojni odškodnini in da ne zadoščajo dotična sredstva v pokritje. Treba je stvar vravnati; ker je Rusija zvedela, da Turčija išče novega posojila, naj bi se dotična odškodnina odštela od posojila. V Perziji je kolera ponehala.

Umrli so:

2. aprila. Rok Ritrobatto, delavec, 70 let, sv. Petra cesta 4, otrpjenje črev.

3. aprila. Viktorija Šubert, ključarjeva hči, 3 mesece, Slonove ulice 3, driska.

V bolnišnici:

1. aprila. Marija Miklavčič, gostija, 59 let, vsled raka.
2. aprila. Anton Makovo, posestnik, 28 let, vsled telesne poškodbe.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		trakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		739.0	2.0	sl. svzh.	jasno	0.00
3 2. u. pop.		733.6	11.6	"	"	
9. u. zveč.		733.4	2.0	"	oblačno	

Srednja temperatura 7.7° za 0.4° pod normalom.

Ivan Kregar,
izdelovalec cerkvenega orodja in posode
Rimska cesta št. 11, Ljubljana,
naznanja prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da je otvoril

pasarsko delalnico

ter se priporoča v izdelovanje najraznovrstnejšega cerkvenega orodja, kakor:
monstrano, ciborjev, kelihov, tabernakeljnov, svečnikov, lestencev (lustr) itd., katero obljubi izvršiti po najnovejši obliki, po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu pošteno, lično, trpežno in po najnižji ceni.
Sprejemlje tudi staro orodje v popravo in prenovljenje, posrebuje in pozlatuje v ognju. (26)
Ilustrovani ceniki so zastoj in franco na razpolago.

Marijacejske želodčne kapljice
posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorečici, zlatenici, gnusju in bruhanju, glavobolu (če izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 80 kr. Osrednji razpoložitelj: Lekarnar KAROL BRADY, Kromeriz (Moravija).

Svarilo! Pristne marijacejske želodčne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rdečem zavitku, na katerem je odtisnjena zgorajnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu. (27)

Marijacejske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim uspehom pri zaprtju in zapenjanju rabe kroglice se sedaj mnogo ponarejajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnjo varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradya, Kromeriz. — Cena 6 kroglic 20 kr., 12 kroglic 40 kr., 24 kroglic 80 kr. — Če se donar naprej pošlje, stane 6 kroglic a prosto doposljavitve 1 gl. 20 kr., 12 kroglic 2 gl. 40 kr.

Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in 6 kroglicah naveden v navodilu rabe.

Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice se pristne dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojni: pri lekarnarju F. Bacaricahu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem mestu: pri lekarnarju Dominiku Ritzolju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blažku.

Tuji.

2. aprila.

Pri **Stona**: Emil pl. Bartuška, c. in kr. ženijski stotnik, iz Trsta. — Bettelheim, trgovec, z Ogorskega. — D. Ivan Ružič, tovarnar, z Reke. — Levec, odvetniški koncipist, iz Kočevja. — Koch pl. Langentren, dvorni svetovalec, z Dunaja.

P. n.

Ker se v kratkem začne uvajati nov **mestni vodovod** v hiše, usojam si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega strokovnjaka. Zagotavljam svojim p. n. naročnikom na solidneje delo, opozarjam, da na vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim proračune stroškov po najnižji ceni. Priporočujoč se v mnogobrojna naročila, znamenjam velespoštovanjem

FRANC PILKO,
stavbinski ključarski mojster, Marije Terezije cesta šte. 4
(1) v Ljubljani.

Sargove glicerinovne specialitete.

Odkar sta izumila glicerinovne specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njone Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine kakor tudi mnoge tuje knežje rodovine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svétnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gothi itd.

Glicerinovalo mlo, pravo, neponarejeno v papirju 60 kr., v škatljici 65 kr., v deščicah po 3 koščke vkupe 90 kr., v škatljici po 3 koščke 60 kr.

Medeno glicerinovalo mlo v zavitku po 3 koščke 60 "

Tekoče glicerinovalo mlo v steklenici 65 "

(Najboljše sredstvo za razkave roke in nečisto pol.)

Glicerinovala ustna krema v steklenici 50 "

Glikoblastol (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1 —

Toaletno karbol-glicerinovalo mlo v zavitku po 3 koščki 1.20

KALODONT, glicerinovala zobna krema po —.35

(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah. — V Ljubljani pri lekarnarjih Ludoviku Grečelju, Vilj. Mayerju, Gabr. Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lassniku, M. F. Suppanu in Antonu Krisperju. (20—4)